

ประชุมสัมมนาวิชาการ ประจำปี 2567 นวัตกรรมพืชสวนพร้อมใช้

มันเทศพันธุ์ กวก. พิจิตร 2

ประวัติความเป็นมา

มันเทศที่ปลูกในปัจจุบันมีหลากหลายสายพันธุ์ ส่วนใหญ่เป็นมันเทศสำหรับบริโภคสด มีปริมาณแป้งต่ำและปริมาณน้ำตาลสูง ไม่เหมาะสมที่จะแปรรูปเป็นแป้งมันเทศ ซึ่งมันเทศสำหรับอุตสาหกรรมแป้ง ต้องเป็นพันธุ์เนื้อสีขาว ให้ผลผลิตและปริมาณแป้งสูง ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร พิจิตร จึงได้ทำการปรับปรุงพันธุ์มันเทศสำหรับอุตสาหกรรมแป้ง ตั้งแต่ ปี 2554-2560 ได้มันเทศสายต้น พว.54-0104-1 (ลูกผสมระหว่างพันธุ์แม่ ไต๋ห้วน No.1 กับพันธุ์พ่อ PROC OPS-101-R89-3) โดยมีขั้นตอนการปรับปรุงพันธุ์ ดังนี้ ปี 2554 ทำการผสมพันธุ์มันเทศ ใช้พันธุ์มันเทศเนื้อสีขาวสำหรับเป็นพ่อแม่พันธุ์ 9 พันธุ์ ผสมแบบพบก้นหมด (diallel cross) จำนวน 72 คู่ผสม ที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร พิจิตร ปี 2555 ทำการคัดเลือกพันธุ์แบบ clonal selection คัดเลือกสายต้นที่ให้ผลผลิตไม่น้อยกว่า 2,500 กิโลกรัมต่อไร่ หัวมีขนาดใหญ่ เนื้อสีขาว ผิวเรียบ และน้ำหนักแห้งไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร พิจิตร คัดเลือกได้ 11 สายต้น ปี 2556 ทำการเปรียบเทียบพันธุ์ มันเทศ คัดเลือก 11 สายต้น มีพันธุ์ PROC No.65-16 และไต๋ห้วน No.1 เป็นพันธุ์เปรียบเทียบ ที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร พิจิตร ปี 2557-2558 ทดสอบพันธุ์ มีสายต้นเข้าทดสอบ 7 สายต้น ที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร พิจิตร ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรกาญจนบุรี และศูนย์วิจัยพืชสวนศรีสะเกษ ปี 2559-2560 ทดสอบพันธุ์ในแปลงเกษตรกรจังหวัดพิจิตร ปี 2562 เสนอรับรองพันธุ์และคณะกรรมการวิจัยปรับปรุงพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร มีมติเห็นชอบให้ตั้งชื่อเป็น มันเทศพันธุ์ พิจิตร 2

ลักษณะประจำพันธุ์

เถา (vine) ความยาว 194 ซม. เส้นผ่านศูนย์กลางเถา 0.93 ซม. ความยาวของปล้อง 6.25 ซม. สีของเถาที่เด่นชัดขึ้นก่อนและสีของเถาหรือสีที่ปรากฏภายหลังคือสีเขียว ขนอ่อนที่ยอดมีปริมาณเล็กน้อย ใบ (leave) ทรงใบรูปหยักเป็นพู (lobed) พูใบชนิดหยักลึกปานกลาง จำนวนพูใบ 5 หยัก ใบมีขนาด กว้าง 15.1 ซม. ยาว 13.1 ซม. เส้นใบส่วนใหญ่สีม่วง ใบแก่มีสีเขียว (green) ใบอ่อนมีสีเขียวปนสีม่วงที่เส้นใบ และผิวด้านหลังใบ (green with purple veins on upper surface) ก้านใบ ยาว 24.7 ซม. มีสีเขียวและมีสีม่วงใกล้ใบ (green with purple near leaf) หัว (storage root) มีลักษณะรูปทรงกระบอกยาว (long oblong) ผิวมีสีแดง Red-purple 63C สีเนื้อมีสีขาว White NN155C ขนาดหัว กว้าง 7.7 ซม. ยาว 18.6 ซม. การเรียงตัวของหัว (Storage root arrangement) มีลักษณะหัวเป็นกลุ่มอยู่ห่างกัน (Open cluster) ดอก (flower) นิ สัยการออกดอกออกดอกน้อย สีของดอกขอบดอกสีม่วงอ่อนกลางดอกสีม่วงเข้ม ดอกมีขนาด กว้าง 3.5 ซม. ยาว 4.0 ซม. ดอกมีรูปร่างรูปแตรและรูปร่างของกลีบเลี้ยงรูปไข่กลับ กลีบเลี้ยงมีสีเขียวปนม่วง จำนวนเมล็ด 1-4 เมล็ดต่อฝัก สีของเมล็ดสีน้ำตาล ผลผลิตมีน้ำหนัก 3,617 กก.ต่อไร่ ผลผลิตแบ่ง 846 กก.ต่อไร่ ปริมาณแป้งต่อน้ำหนักสด ร้อยละ 23.4 น้ำหนักแห้ง ร้อยละ 34.9 อายุเก็บเกี่ยว 120 วัน คุณสมบัติทางเคมีประกอบด้วยคาร์โบไฮเดรต ร้อยละ 84.5 โปรตีน ร้อยละ 6.42 เส้นใย ร้อยละ 3.69 ไขมัน ร้อยละ 2.86 เถ้า ร้อยละ 0.04

ลักษณะเด่น

- ให้ผลผลิตสูงเฉลี่ย 3,617 กิโลกรัมต่อไร่ มากกว่าพันธุ์เกษตรกรร้อยละ 35
- ปริมาณแป้งร้อยละ 23.4 คิดเป็นผลผลิตแป้ง 846 กิโลกรัมต่อไร่ มากกว่าพันธุ์เกษตรกรร้อยละ 36
- มีปริมาณขนาดหัวที่โรงงานต้องการร้อยละ 86.2 ของน้ำหนักรวม มากกว่าพันธุ์เกษตรกรร้อยละ 6.20

พื้นที่แนะนำ

พื้นที่ปลูกทั่วไป ลักษณะดินร่วนทราย ทั้งในสภาพบนที่ราบสูงและที่ราบโดยเฉพาะในเขตภาคเหนือตอนล่าง ได้แก่ จังหวัดพิจิตร พิษณุโลก กำแพงเพชร นครสวรรค์ และสุโขทัย

ข้อควรระวังหรือข้อจำกัด

เมื่อใกล้อายุเก็บเกี่ยวหัวจะโผล่เหนือผิวดิน ซึ่งเสี่ยงต่อการทำลายของด้วงงวงมันเทศ ดังนั้นควรมีการพูนโคนอย่างน้อย 1 ครั้ง เมื่ออายุหลังปลูก 30 วัน

สถานะพันธุ์พืช

พันธุ์รับรอง รับรองเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2562

หน่วยงานรับผิดชอบ

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพิจิตร สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 2